

Informačné kancelárie pre obeť trestných činov

Informácia o aktivitách národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“

Informačné kancelárie pre obeť trestných činov (ďalej len „informačné kancelárie“) boli zriadené v rámci národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“ v každom krajskom meste v priestoroch klientskych centier na okresných úradoch v sídlach krajov, ako aj vo vybraných okresných mestách (viď príloha č. 1). Informačné kancelárie sú nielen miestom konzultácií a poskytovania informácií, ale zároveň aj priestorom pre sieťovanie a koordináciu asistenčných systémov a inštitúcií (samospráva, vzdelávacie inštitúcie, poskytovanie sociálnych služieb, poskytovanie služieb zamestnanosti, poskytovanie zdravotnej starostlivosti a iné) – viď príloha č.2.

Obetiam trestných činov sú na informačných kanceláriách k dispozícii traja zamestnanci, ktorí na základe identifikovaných potrieb každého individuálneho prípadu pomáhajú obetiam alebo potenciálnym obetiam k čo najskoršiemu a efektívnemu prístupu k pomoci. Ide o pomoc vo forme poskytovania základných informácií a konzultácií, ktoré zahŕňajú predovšetkým **komunikáciu s obetami a ich blízkymi, sprostredkovanie aktuálnych kontaktov na organizácie poskytujúce pomoc obetiam, nasmerovanie na subjekty, ktoré poskytujú právnu pomoc a právne zastupovanie, sociálne, psychologické alebo ekonomické poradenstvo či sprevádzanie obetí počas trestného konania**. Informačné kancelárie pomáhajú obetiam rôznorodej trestnej činnosti. V rámci realizácie projektu poskytli informačné kancelárie pomoc **1642** klientom, z toho v roku 2020 **450** klientom a v roku 2021 do 31.10.2021 **882** klientom (viď príloha č. 3).

Významnú podporu v realizácii projektu predstavuje Expertná pracovno-poradná skupina (ďalej len „expertná skupina“) zložená zo špičkových odborníkov na úrovni SR. Problematiku pomoci obetiam z radov seniorov v rámci expertnej skupiny zastrešujú zástupcovia seniorských organizácií, ktorí sú odbornou podporou a garantujú správnosť a odbornosť jednotlivých postupov a procesov prebiehajúcich v rámci projektu. V spolupráci s členmi expertnej skupiny boli okrem iného nastavené vhodné metodické postupy pri riešení prípadov obetí trestných činov z jednotlivých cieľových skupín. Zároveň boli pripravené podporné materiály pre pracovníkov informačných kancelárií, tzv. pamäťové mapy (check listy) so zameraním na jednotlivé oblasti trestnej činnosti, ktoré ohrozujú aj cieľovú skupinu seniorov, najmä problematika podvodov a domáceho násillia. Okrem spolupráce pri nastavení interných štandardov a metodických postupov je významná aj spolupráca pri realizácii preventívnej a osvetovej činnosti so zameraním na ohrozené cieľové skupiny. V tejto spolupráci boli pripravené aj tzv. informačné karty (brožúry), ktoré spracúvajú rôzne témy v oblasti viktimačnej prevencie kriminality a rešpektujú aj potreby cieľovej skupiny seniorov:

- Náhrada škody: <https://www.minv.sk/?brozury-a-letaky&subor=417290>
- Domáce násilie: <https://www.minv.sk/?brozury-a-letaky&subor=417289>
- Podvod a niektoré nové spôsoby podvodného konania: <https://www.minv.sk/?brozury-a-letaky&subor=423419>

Pre ilustráciu uvádzame, že napr. informačná karta zameraná na tému domáceho násillia obsahuje aj informácie o formách domáceho násillia, ktorého obeťou sú prevažne seniori (napr. zanedbávanie starostlivosti, nežiaduce formy ošetrovania, poskytovanie nadmerných dávok psychofarmák – nadmerné dávky utlmujúcich liekov a pod).

V rámci projektu bolo vybudované špeciálne pracovisko venujúce sa analýze potrieb obetí, ktoré vypracúva koncepčné a analytické materiály pre koordinátorov, asistentov a metodických pracovníkov.

Pracovníci informačných kancelárií pomocou pracovných stretnutí rozvíjajú spoluprácu so subjektmi občianskej spoločnosti, zúčastňujú sa školení a realizujú preventívne aktivity pre cieľové skupiny predovšetkým seniorov a mládež. V rámci národného projektu sa uskutočnil aj tréning trénerov určený pre seniorov (počet 118), ktorí prejavili záujem ako budúci lektori v rámci preventívnych aktivít. V prílohe č. 4 prinášame informácie o uskutočnených preventívnych aktivitách pre seniorov rokoch 2020 a 2021

Prostredníctvom metodikov bol vytvorený systém metodického riadenia a koordinácie jednotlivých informačných kancelárií a štandardy a metodiky z jednotlivých oblastí so zameraním na potreby klienta. Taktiež prebiehajú v jednotlivých regiónoch preventívne aktivity pre cieľové skupiny s cieľom informovať o problematike ochrany obetí a prevencie páchania trestných činov.

V sledovanom období bola na úrovni každého kraja spustená činnosť tzv. regionálnych platforiem pre pomoc obetiam trestných činov (ďalej len „regionálne platformy“). Činnosť každej regionálnej platformy je koordinovaná príslušnou informačnou kanceláriou a je tvorená zástupcami orgánov činných v trestnom konaní (polícia, prokuratúra), súdu, oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, koordinátormi ochrany detí pred násillím, koordinátormi koordinačno-metodického centra pre riešenie násillia na ženách (KMC), zástupcami samosprávy (VUC, mestský úrad), Centier právnej pomoci, Centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, subjektov poskytujúcich pomoc obetiam a i. Cieľom regionálnych platforiem je pomoc obetiam trestných činov, nastavenie a posilnenie spolupráce medzi inštitúciami a poskytovateľmi služieb v danom kraji, identifikácia nedostatkov v oblasti prístupu obetí trestných činov k potrebným službám, navrhovanie riešení legislatívnej aj nelegislatívnej povahy pre zlepšenie identifikovaných nedostatkov a posilnenie prevencie v jednotlivých regiónoch v závislosti od ich potrieb.

Všetky informácie o projekte sú dostupné na <https://prevenciakriminality.sk>, Facebook stránke Prevencia kriminality, Instagrame Prevencia_kriminality a oficiálnej doméne MV SR.

Informácie sú priebežne aktualizované. Obete a potenciálne obeť trestných činov sa môžu na pracovníkov informačných kancelárií obracať tiež anonymne.